

gat, der skal virke til fremme for de formål, der nu er hans.

Det er et svagt punkt, at forsoningen skal hidføres ved den Svartur-bestigning. Vi ligesom savner en rigtig overbevisende argumentering, særlig vi, der ikke har en Svartur at ty til.

„Daglannet“ er ikke så lødig og *frugtbar*, ikke så *ny* og mægtig som flere værker fra Bjørnsons yngre dage. Men som sagt, den har en ungdom og livsglæde, som vi må beundre. Dertil kommer, at bogen rummer en kultur så rig, som netop kun så rigt et menneske med så rigt et liv kan give. Endelig er også skildringen af menneskene deri, om end vi af og til synes, der er nogen unaturlighed, så afgjort den store mesters.

Disse to nordiske kvinder, Ragna og Berthe, har en sådan højhed og renhed over sig, et så ubestikkeligt retsind, en sådan rigdom af kraft og mod og sund sans og krav om frihed, at man bliver næsten som et bedre menneske ved at være sammen med dem.

Nordens kvinder har meget at takke Bjørnson for.

Ved hans kvindeskildring skabes der utvivlsomt hos hans mange tusinde læsere adskillig god jordbund for de ideer, vi kæmper for, og som vi plejer at samle under valgsproget: »Lige ret for mand og kvinde«.

Susan B. Anthony.

En type på en smuk, gammel dame, med et ansigt fuldt af moderlig mildhed, med det silkebløde, sølvhvide hår i en knude i nakken, så kun øreflippen er synlig, med et hjerte så varmt som nogen sinde og fuldt af levende sympati, med en hjærne, der er klar og opfindsom, sådan er Susan B. Anthony i sit fem og firsindstyvende år. Med hele sin store fortid bag sig, sin lærervirksomhed, sit arbejde for afholdssagen og for slavernes frigivelse og halvtredsindstyve års uophørlige bestræbelser for kvindernes fulde frigørelse — lever hun endnu energisk med i nutiden og anvender sin store erfaring i vor tids problemer.

På spørgsmålet om, når hun ventede at afskaffet kvinderne stemmeret i de forenede

stater, svarede hun: „I England bør kvinderne kunne opnå fuld stemmeret langt tidligere, end vi kan vente det her i Amerika. I skal bare overbevise et eneste parlament om vor fordrings retfærdighed og nødvendighed og så gennemføre lovforslaget i begge kamre med tilstrækkelig afgørende majoritet — Kongens samtykke er en selvfølge — mens vi er nødsaget til at overbevise begge kamre i 45 parlamenter. De forenede stater hæmmes nemlig af en forfatning, som det næsten er umuligt at forandre, og hver af de enkelte stater har også en forfatning, som ikke kan ændres selv det ringeste uden et flertal af vælgernes udtrykkelige samtykke. Hver enkelt af disse forfatninger blev udarbejdet af en forsamling, som ingen kvinde havde nogen indflydelse på og ingen kvinde var medlem af. Alene Wyoming tillod sine kvinder at stemme om sin forfatning og alle stater undtagen Wyoming og Utah begrænsede valgetten til mænd.“

„Hvorledes har De da nu tænkt at gå frem“.

„Først må vi hos statens guvernør skabe og udvikle en sådan retfærdighedsfølelse, at han anbefaler lovgivningsmagten at ændre forfatningen til fordel for kvinders stemmeret. Dernæst må vi gentagende vort overbevisnings- og oplydningsarbejde overfor medlemmerne af staternes kamre for at få et sikkert flertal i dem. Endelig må vi overbevise en så stor del af forbundsregeringen, at vi kan være sikker på et afgørende flertal, når spørgsmålet tilsidst når den.“

„Hvem er de værste modstandere indenfor de styrende?“

„For største delen de mænd af fremmed oprindelse, der nylig har fået borgerret. — Et års ophold er nemlig tilstrækkeligt for disse mænd til at opnå den ret, som et livs offentlig virksomhed ikke kan forskafe os. — Og så i almindelighed de mere rå og materialistiske elementer blandt de indfødte amerikanere.“

„Er der ingen anden fremgangsmåde end denne tilsyneladende haabløse?“

„Jo, ved en ændring af forbundsforfatningen, anbefalet af præsidenten, vedtaget af begge kamre og endelig godkendt af tre fjerdedele af staternes råd.“

„Og dertil må De vente, indtil De får en præsident, der er tilstrækkelig retsindig til at indse Deres stillings uretfærdighed, og ligesindede forbunds- og statsregeringer?“

„Ja, og fra det synspunkt synes vort arbejde næsten håbløst, skønt vi jo aldrig må fortvivle. Storbritanniens kvinder har særlig grund til at bistå os, eftersom det var Stor-